

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 672/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen lukiolaisten toimeentulotukihakemusten käsittelystä Kansaneläkelaitoksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jyrki Kasvin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 672/2016 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta Kansaneläkelaitos noudattaa toimeentulotukilain soveltamisohjeita ja korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksiä, erityisesti kun se käsittelee lukiolaisten toimeentulotuen perusosahakemuksia?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perustoimeentulotuen myöntämiseen liittyvä päätöksenteko ja tuen maksatus siirtyivät Kansaneläkelaitokselle vuoden 2017 alusta. Kunta myöntää edelleen täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea. Uudistuksen tavoitteena on parantaa kansalaisten yhdenvertaisuutta tuen saamisessa, yhtenäistää ratkaisutoimintaa valtakunnallisesti ja tehostaa toimintaa.

Uudistus ei muuttanut toimeentulotuen luonnetta tarveharkintaisena, viimesijaisena tukena eikä sen lainsäädännöllistä asemaa perustuslain tarkoittaman ihmisarvoisen elämän edellyttämän turvan ja välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon takaamisessa. Tukeen liittyy kiinteästi yksilöllisiä ja perhekohtaisia palveluja, etenkin sosiaalityö.

Toimeentulotukilain mukaan toimeentulotukitoiminnan yleinen johto, ohjaus ja kehittäminen kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle. Sosiaali- ja terveysministeriö on julkaissut toimeentulotukilain soveltajille tarkoitettua opasta, joka on luonteeltaan suositus. Opasta on tarkoitus päivittää perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeiseen uuteen toimintaympäristöön. Kansaneläkelaitos on lisäksi antanut yhdenmukaisen ratkaisukäytännön varmistamiseksi ohjeita perustoimeentulohakemusten käsittelystä.

Toimeentulotuki on viimesijainen tuki eli sen saaminen edellyttää, että henkilö on tuen tarpeessa eikä voi saada toimeentuloa ansiotyöllään, yrittäjätoiminnallaan, toimeentuloa turvaavien muiden etuuksien avulla, muista tuloistaan tai varoistaan, häneen nähden elatusvelvollisen henkilön huolenpidolla tai muulla tavalla. Toimeentulotukilain soveltamisessa lähtökohtana on, että opiskelijan toimeentulotukeen nähden ensisijainen taloudellinen tuki on opintotuki sisältäen myös opintolainan. Tietyissä tilanteissa voi kuitenkin olla kohtuullista, että opintolainan hakemista ja nostamista ei opiskelijalta edellytetä. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi ne, joissa asiakkaan olosuhteiden kokonaisuus huomioiden lainan ottamista ei voida pitää kohtuullisena. Kokonaisharkintaa on korostanut ratkaisuissaan myös korkein hallinto-oikeus.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 672/2016 vp

Kansaneläkelaitos on sosiaali- ja terveysministeriölle antamassaan vastauksessaan todennut, että se tekee ratkaisunsa soveltaen toimeentulotukilakiin sisältyvää yksilö- ja perhekohtaista harkintaa sekä muun muassa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytäntöä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on tiiviissä yhteydessä Kansaneläkelaitoksen ja muiden tahojen kanssa kehittäessään toimeentulotukityötä. Kansaneläkelaitoksen toimintaa valvovat eduskunnan asettamat Kansaneläkelaitoksen valtuutetut.

Viime kädessä Kansaneläkelaitoksen tekemien etuspäätösten oikeellisuuden arviointi kuuluu muutoksenhakuelimille. Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön voi vaatia siihen oikaisua ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen tyytymätön voi valittaa siitä hallinto-oikeuteen, ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen sen antamalla luvalla.

Helsingissä 7.2.2017

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula